

Δρ. Γιάννης Λάμπρης Από τις κορυφές της Ηπείρου στις παγκόσμιες κορυφές της επιστήμης

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΣΤΗΝ ΕΛΙΝΑ ΣΚΑΡΠΑΘΙΩΤΗ

Ονειρευόσασταν πάντα να γίνετε επιστήμονας;

Όχι, δεν ήταν κάτι που είχα ονειρευτεί. Δεν είχα την πολυτέλεια να κάνω όνειρα για την καριέρα μου. Απλώς την έφτιαξα. Άρχισα να δουλεύω σε ηλικία 5 χρονών στα χωράφια και στο μαγαζί των γονιών μου. Ο πατέρας μου ήταν χασάπης και θυμάμαι ότι ολόκληρα καλοκαίρια δούλευα ως ψήστης στα πανηγύρια σε διάφορα χωριά μέχρι νωρίς το πρωί. Ήταν σκληρή δουλειά. Σε ηλικία 12 χρονών με έστειλαν εσωτερικό στο Γυμνάσιο της Πωγωνιανής στο Νομό Ιωαννίνων. Ήμουν τυχερός που μου δόθηκε η ευκαιρία να πάω στο Γυμνάσιο, παρότι δεν ήταν ένα μέρος με ανέσεις, ήταν ένα μάλλον σκληρό μέρος για παιδιά. Κοιμόμασταν δυο παιδιά σε μια κουκέτα και ήμασταν 12-20 παιδιά σε ένα δωμάτιο. Βλέπαμε τους γονείς μας μόνο τα Χριστούγεννα, το Πάσχα και το καλοκαίρι... και φυσικά τα καλοκαίρια δούλευα.

Πώς φτάσατε να πετύχετε όλα αυτά; Πόσο μακροχρόνια και σκληρή ήταν αυτή η διαδικασία;

Οι γονείς μου με έσπρωξαν, με δίδαξαν να προσπαθώ να είμαι ο καλύτερος, καθώς και ότι η δουλειά δεν είναι ντροπή. Όμως δεν είχα κανένα για να απευθυνθώ και να ζητήσω συμβουλές, δεν είχα μέντορες να με καθοδηγήσουν προς μια συγκεκριμένη καριέρα. Απλά διάβασα, δούλεψα σκληρά και μπήκα στο Τμήμα Βιολογίας του

Πανεπιστημίου της Πάτρας. Ο μόνος μου στόχος ήταν να πάω καλά και να επιτύχω στις σπουδές μου. Σπούδασα σκληρά και πήρα το πτυχίο μου σε 4 χρόνια. Ξεκίνησα το Διδακτορικό μου αμέσως μετά και το ολοκλήρωσα μέσα σε 3 χρόνια. Με την ολοκλήρωση του Διδακτορικού μου ξεκίνησα μια μακρόχρονη πορεία με μετακινήσεις στις ΗΠΑ, την Γερμανία, πίσω στις ΗΠΑ, στην Ελβετία και πάλι πίσω στις ΗΠΑ, όπου και διαμένω τα τελευταία 20 χρόνια. Κι εδώ θα πρέπει να τονίσω ότι όλη η επιστημονική μου πορεία πραγματοποιήθηκε με την ανεκτίμητη συμπαράσταση της συντρόφου μου, Ροδάνθης, με την οποία παντρεύτηκα σε ηλικία 22 ετών. Εκτός από εξαιρετο συνεργάτη στη δουλειά μου, αποτελεί τον βασικό κρίκο της οικογενειακής μας ηρεμίας και ευτυχίας. Αποκτήσαμε δύο εξαιρετικά παιδιά, την Αγάθη και τον Δημήτρη, τα οποία μας έδωσαν πρόσφατα τα πρώτα μας εγγόνια, τον Γιάννη και τον Αντώνη.

Χρειάστηκε ποτέ να θυσιάσετε κάτι σημαντικό για χάρη της καριέρας σας;

Η αλήθεια είναι ότι δεν είχα πολλά να χάσω, κι αυτό έκανε τις αποφάσεις μου ευκολότερες. Το μόνο που ήξερα ήταν ότι έπρεπε να δώσω τον καλύτερό μου εαυτό. Σε κάθε βήμα που έκανα σκεφτόμουν να γίνω όσο το δυνατόν καλύτερος στην επιστήμη μου και να φροντίσω για την οικογένειά μου.

Ολοκληρώσατε τις σπουδές σας στο Πανεπιστήμιο της Πάτρας. Πώς αξιολογείτε το επίπεδο των σπουδών εκεί σε σχέση με το επίπεδο σπουδών σε άλλα μεγάλα πανεπιστήμια της Ευρώπης και των ΗΠΑ;!

Παρότι η γενική εκπαίδευση είναι καλή, δεν μπορεί να συγκριθεί με τα μεγάλα πανεπιστήμια στις ΗΠΑ. Δυστυχώς η εκπαίδευση στην Ελλάδα δεν θεωρείται "Εθνικός Πλούτος". Κι όμως η επένδυση στην παιδεία είναι ο μόνος τρόπος για να επιβιώσει η Ελλάδα. Όλοι -πολιτικοί, ακαδημαϊκοί και φοιτητές- πρέπει να γίνουν πιο σοβαροί και να συνεργαστούν, να δώσουν στην χώρα μια νέα ευκαιρία. Έχουμε πολύ καλούς επιστήμονες, ας τους δώσουμε τα εργαλεία να βοηθήσουν τη χώρα, τη νεολαία μας και τον κόσμο.

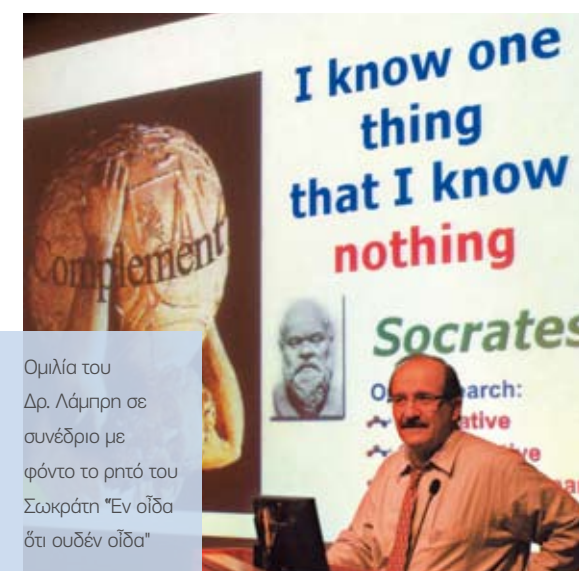
Έχετε εργαστεί σε διάφορα πανεπιστήμια της Ευρώπης και των ΗΠΑ. Ποιές είναι οι εμπειρίες σας από την διδασκαλία και την διενέργεια έρευνας σε όλα αυτά τα μέρη;!

Στα περισσότερα από αυτά τα ιδρύματα με τα οποία είχα την τύχη να συνεργαστώ, η εμπειρία μου ήταν ότι η επιστήμη προάγεται σε επαγγελματικό επίπεδο και αντιμετωπίζεται με σοβαρότητα, όχι ως πάρεργο.

Η πιο συγκλονιστική σας εμπειρία από την καριέρα σας μέχρι στιγμής;

Ήταν όταν διορίστηκα καθηγητής στην Ιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου της Βόρειας Καρολίνα στο Chapel Hill σε ηλικία 26 ετών. Τότε συνειδητοποίησα ότι όλα είναι δυνατά – αυτό έγινε η βασική μου αρχή στην πορεία μου.

Είστε διευθυντής ενός ερευνητικού εργαστηρίου στο Πανεπιστήμιο της Πενσυλβάνια, ένα από τα κορυφαία Πανεπιστήμια της Αμερικής και κατέχετε την επικορηγούμενη έδρα Ιατρικής Έρευνας των Dr. Ralph and Sallie Weaver. Μπορείτε να μας μιλήσετε με απλά λόγια για τις δραστηριότητές του;

Ομιλία του Δρ. Λάμπρη σε συνέδριο με φόντο το ρητό του Σωκράτη "Εν οίδα ότι ουδέν οίδα"

“Τόσο ο ελληνικός πολιτισμός, όπως και οι επιστήμονες στην Ελλάδα χρειάζονται περισσότερη υποστήριξη και προβολή διεθνώς.”

Η κύρια δραστηριότητα του εργαστηρίου μας είναι να διενεργούμε έρευνα υψηλού επιπέδου στον τομέα της ανοσιολογίας. Με λίγα λόγια, μελετάμε το σύστημα του συμπληρώματος που αποτελεί ένα από τα παλαιότερα αμυντικά συστήματα του ανθρώπινου οργανισμού. Προσπαθούμε να κατανοήσουμε πώς λειτουργεί αυτό το σύστημα και γιατί κάποια παθολόγια ξεφεύγουν από το ανοσοποιητικό σύστημα, ώστε να αναπτύξουμε νέες μορφές θεραπείας. Το εργαστήριό μας στελεκώνεται από 15 άτομα, ανάμεσά τους πολλοί επιστήμονες με διδακτορικό, ιατροί και φοιτητές μεταξύ αυτών και αρκετοί Έλληνες. Ο ετήσιος προϋπολογισμός του φτάνει τα 4 εκατομμύρια δολάρια! Ανακαλύψατε το φάρμακο "Compstatin", μπορείτε να μας μιλήσετε γι'αυτό με όσο το δυνατόν πιο απλά λόγια;

Το Compstatin ανακαλύφθηκε στο εργαστήριό μας πριν από 13 χρόνια και χρησιμοποιείται τώρα σε κλινικές δοκιμές ως θεραπεία για την ωχρή κηλίδα, καθώς και σε μελέτες σχετικές με διάφορες φλεγμονώδεις ασθένειες και με

τον καρκίνο. Πρόκειται για ένα μικρό μόριο που περιορίζει τις φλεγμονώδεις αντιδράσεις που οφείλονται στη δράση του συμπληρώματος. Προς το παρόν τα αποτελέσματα είναι πολύ ελπιδοφόρα. Ελπίζω να αφήσω κάτι πίσω μου προς όφελος της ανθρωπότητας σαν ένα "ευχαριστώ" για την ευκαιρία που μου δόθηκε να χρησιμοποιήσω δημιουργικά το μυαλό μου. Πόσο δύσκολο ήταν για σας και την οικογένειά σας να μένετε σε διαφορετικές χώρες;!

Στην πραγματικότητα το γεγονός ότι μέναμε με την οικογένειά μου σε διαφορετικές χώρες και πόλεις ήταν μια καταπληκτική εμπειρία. Φυσικά μας έλειπαν οι συγγενείς μας και τα παιδιά μου δεν μεγάλωσαν μαζί με την ίδια παρέα φίλων. Όμως, είχαμε ο ένας τον άλλον, στηριζόμασταν ο ένας στον άλλο κι αυτό έκανε την οικογένειά μου δυνατότερη. Είμαστε πολύ δεμένη οικογένεια.

Επισκέπτεσθε συχνά την Ελλάδα; Πώς βλέπετε να προβάλλεται η Ελλάδα στο εξωτερικό τελευταία;! Ναι, επισκέπτομαι την Ελλάδα πολύ τακτικά, είναι ένα υπέροχο μέρος. Όμως πιστεύω ότι τόσο ο ελληνικός πολιτισμός, όπως και οι επιστήμες στην

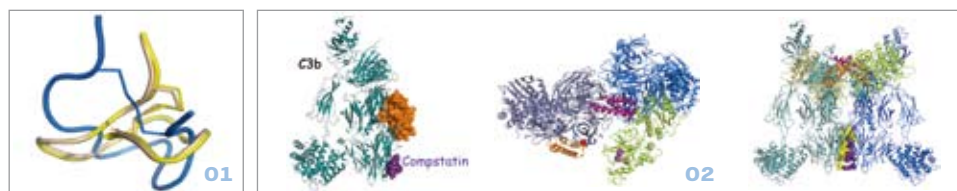
Ελλάδα χρειάζονται περισσότερη υποστήριξη και προβολή διεθνώς. Μ'αυτό το σκεπτικό, το 1999 ιδρύσαμε την Aegean Conferences, ένα μη-κερδοσκοπικό εκπαιδευτικό οργανισμό στις ΗΠΑ (www.aegeanconferences.org) που διευθύνεται από την ακαδημαϊκή κοινότητα και που έχει σκοπό να διοργανώνει επαγγελματικά συνέδρια και φοιτητικά προγράμματα στην Ελλάδα. Η Aegean Conferences έχει λάβει πολλές διακρίσεις για τη δράση της και έχει υποστηριχθεί από οργανισμούς όπως το Εθνικό Ινστιτούτο Υγείας και το Εθνικό Ίδρυμα Επιστημών των ΗΠΑ, σημαντικά επιστημονικά περιοδικά και μεγάλες εταιρίες.

Ποιά είναι η εμπειρία σας από τα ξενοδοχεία του ομίλου Aldemar;

Η Aegean Conferences έχει διοργανώσει πολλά συνέδρια στα συνεδριακά κέντρα του ομίλου Aldemar, ο οποίος αποτελεί σημαντικό συνεργάτη στις προσπάθειές της. Οι εγκαταστάσεις της Aldemar αποτελούν ένα φιλόξενο περιβάλλον υψηλών προδιαγραφών, το οποίο, σε συνδυασμό με το έμπειρο προσωπικό τους, αφήνει πάντα θετικές εντυπώσεις στους συμμετέχοντες των Συνεδρίων μας.

Μένετε στην Φιλαδέλφεια των ΗΠΑ εδώ και πολλά χρόνια. Επισκέπτεσθε τη γενέτειρά σας, τη Ροδαυγή;

Η Ροδαυγή είναι ένα από τα πιο όμορφα χωριά της Ελλάδας. Έχω πολύ τρυφερές αναμνήσεις από εκεί. Το μέρος αυτό είναι πάντα στην καρδιά μου και πηγαίνω κάθε χρόνο για να ξεναφορτίσω τις μπαταρίες μου. Σας προτείνω να επισκεφθείτε τη Ροδαυγή και να χαρείτε τις ομορφιές της! Μπορείτε επίσης να δείτε την ιστοσελίδα του χωριού που έχω φτιάξει www.rodavgi.com και να πάρετε μια πρώτη αίσθηση του μέρους. ● www.lambris.com

01 Η ουσία Compstatin που ανακαλύφθηκε στο εργαστήριο του Δρ. Λάμπρη, σε 2 διαφορετικές διαμορφώσεις.

02 Η δομή της ουσίας Compstatin και το στοχευμένο μόριο C3, το οποίο αποτελεί ένα από τα βασικά συστατικά του συστήματος συμπληρώματος.